JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
ELNÖKE

Előterjesztés

a Vármegyei Közgyűlésnek

a Megyei Önkormányzat 2023. évi környezetvédelmi tevékenységéről

A környezet védelmének általános szabályairól szóló, módosított **1995. évi LIII. törvény** 48/B. § (1) bekezdése szerint átfogó környezetvédelmi terv az e törvényben szabályozott országos és területi (regionális), **vármegyei** és települési **környezetvédelmi program**. A 48/B. § (2) bekezdése szerint az átfogó környezetvédelmi terv tartalmazza:

„a) a környezeti elemek állapotának bemutatásán és az azt befolyásoló főbb hatótényezők elemzésén alapuló helyeztértékelést;

b) a fenntartható fejlődéssel összhangban álló, elérni kívánt környezetvédelmi célokat, valamint környezeti célállapotokat;

c) a célok és célállapotok elérése érdekében teendő főbb intézkedéseket (különösen a folyamatban lévő, illetve az előirányzat fejlesztésekkel és a működtetéssel kapcsolatos feladatokat), valamint azok megvalósításának ütemezését;

d) a kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközeit;

e) az intézkedések végrehajtásának, valamint a d) pont szerinti eszközök alkalmazásának várható költségigényét, a tervezett források megjelölésével."

A vármegyei környezetvédelmi programnak a 48/B. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően azokat a célokat és intézkedéseket kell tartalmazni, amelyek elérése, illetve megvalósítása vármegyei szinten hatékony és indokolt. A 48/D. § (3) bekezdése értelmében pedig a Vármegyei Önkormányzat éves költségvetéséről szóló **zárszámadásával egyidejűleg be kell számolni a vármegyei környezetvédelmi program végrehajtásának előző évi alakulásáról.**

Jász-Nagykun-Szolnok megyében az új környezetvédelmi program kialakítására pályázati forrás, illetve saját forrás – több évre visszamenően – eddig nem állt rendelkezésre, ezért az előző évek gyakorlatához hasonlóan a Megyei Önkormányzat 2023. évi környezetvédelmi tevékenységéről készült el a tájékoztató, a **melléklet** szerinti tartalommal.

A Megyei Közgyűlés a 23/2023. (V.26.) számú határozatával fogadta el az előző, a 2022. évi környezetvédelmi tevékenységről szóló tájékoztatót. A Megyei Közgyűlés ezen határozatában ismételten megerősítette, hogy a források rendelkezésre állása esetén kezdődhet el az új vármegyei környezetvédelmi program kidolgozása. Ezért továbbra is keresni kell a program elkészítése finanszírozásának lehetőségeit.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a mellékelt tájékoztatót és a határozati javaslatot vitassa meg és hozza meg döntését.

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés ..../2024. (IV.12.) számú határozata a Megyei Önkormányzat 2023. évi környezetvédelmi tevékenységéről

1) A Vármegyei Közgyűlés a 2023. évi környezetvédelmi tevékenységéről szóló tájékoztatót a **melléklet** szerinti tartalommal elfogadja.

2) A Vármegyei Közgyűlés egyetért azzal, hogy mielőbb meg kell teremteni a forrást az új vármegyei környezetvédelmi program kidolgozására.

Felelős: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke

Erről:
1. Vármegyei Közgyűlés tisztségviselői
2. Vármegyei címzetes főjegyző
3. Irodavezetők

értesülnek.

Szolnok, 2024. április 02.

Hubai Imre

Készítette: .....
Páldi Tamás Attila
irodavezető
Térségfejlesztési és Külügyi Iroda

Határozati javaslat törvényes: .....
Rentzné Dr. Bezdán Edit
vármegyei címzetes főjegyző

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
..... (IV.12.) sz. határozatának melléklete

Tájékoztató

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat 2023. évi környezetvédelmi tevékenységéről

Előzmények

A környezet védelmének általános szabályairól szóló, módosított 1995. évi LIII. törvény 48/A-F. §-ai szabályozzák a környezetvédelem tervezési rendszereit. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat a 46.§ (2) bekezdése a) pontja szerint készítette el a **2009 - 2014. évekre** szóló megyei környezetvédelmi programot, amely a **151/2010. (IX.24.)** számú közgyűlési határozattal került elfogadásra.

A megyei program végrehajtását 2012-ig elfogadott éves akciótervek segítették. 2012-től az átalakult önkormányzati rendszerben a Megyei Önkormányzat feladatainak változása és a költségvetés szűkülése egyre inkább – a 2014-2020-as Európai Uniós fejlesztési időszakra való felkészülés keretében – az ágazati uniós operatív program kialakítása irányába és egyes önként vállalt feladatok továbbvitele felé vitték az önkormányzat környezetvédelmi jellegű tevékenységét.

A 2009-2014. évekre szóló megyei környezetvédelmi program konkrét, az uniós derogációs elvárásokhoz igazodó, megvalósuló fejlesztéseiről – legutoljára – a Megyei Közgyűlés **50/2014. (IV.30.)** számú határozatával elfogadott, a 2013. évi környezetvédelmi tevékenységről szóló tájékoztató adott számot.

Az elkövetkező időszakra szóló **új vármegyei környezetvédelmi program** kidolgozására legalább 20 millió forint szükséges, amelynek fedezete a 2023. évi költségvetésben nem volt biztosítható és – több évre visszamenőleg – pályázati források sem álltak rendelkezésre a munka elkezdésére.

Az új vármegyei környezetvédelmi program kidolgozásakor lehet az előző időszak célkitűzéseinek megvalósulását is értékelni a környezeti állapot változásának értékelésén keresztül. Ehhez kapcsolódóan nyílik majd lehetőség a Vármegyei Önkormányzat szerepének áttekintésére is.

A fenti előzmények ismeretében fogadta el a Megyei Közgyűlés

- a **65/2015. (V.13.)** számú határozatával a Megyei Önkormányzat 2014. évi környezetvédelmi tevékenységéről szóló tájékoztatót,
- a **47/2016. (IV.22.)** számú határozatával a Megyei Önkormányzat 2015. évi környezetvédelmi tevékenységéről szóló tájékoztatót,
- a **40/2017. (IV.21.)** számú határozatával a Megyei Önkormányzat 2016. évi környezetvédelmi tevékenységéről szóló tájékoztatót, illetve
- a **23/2018. (IV.26.)** számú határozatával a Megyei Önkormányzat 2017. évi környezetvédelmi tevékenységéről szóló tájékoztatót,
- a **18/2019. (IV.12.)** számú határozatával a Megyei Önkormányzat 2018. évi környezetvédelmi tevékenységéről szóló tájékoztatót,
- a **24/2020. (VI.26.)** számú határozatával a Megyei Önkormányzat 2019. évi környezetvédelmi tevékenységéről szóló tájékoztatót,
- a **34/2021. (VI.30.)** számú határozatával a Megyei Önkormányzat 2020. évi környezetvédelmi tevékenységéről szóló tájékoztatót,

- **a 29/2022. (IV.29.)** számú határozatával a Megyei Önkormányzat 2021. évi környezetvédelmi tevékenységéről szóló tájékoztatót
- **a 23/2023. (V.26.)** számú határozatával a Megyei Önkormányzat 2022. évi környezetvédelmi tevékenységéről szóló tájékoztatót

A Megyei Közgyűlés ezen határozataiban egyetértett azzal, hogy a források rendelkezésre állása esetén kezdődhet el az új vármegyei környezetvédelmi program kidolgozása.

A Vármegyei Önkormányzat 2024. évi költségvetésében sem biztosított az új vármegyei környezetvédelmi program kidolgozásának fedezete, ezért továbbra is keresni kell a forrásokat, a pályázati lehetőségeket.

I. A Megyei Önkormányzat 2023. évi környezetvédelmi tevékenysége

a) Klímastratégiák kialakítása és környezetvédelmi szemléletformálás Jász-Nagykun-Szolnok megyében – KEHOP-1.2.0

Magyarország Kormánya a 2014-2020-as Európai Uniós fejlesztési időszakra szóló Partnerségi Megállapodásban célul tűzte ki az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, a kockázat-megelőzés és -kezelés előmozdítását, továbbá a környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítását. E cél elérését a Kormány a megyei önkormányzatok, központi költségvetési szervek és civil szervezetek együttműködésével tervezi megvalósítani a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program KEHOP-1.2.0 intézkedés kerete terhére.

A Megyei Közgyűlés a KEHOP-1.2.0 kódszámú, a „Klímastratégiák kidolgozásához kapcsolódó módszertan- és kapacitásfejlesztés, valamint szemléletformálás" című pályázat benyújtásáról a **48/2016. (IV.22.)** számú határozatával döntött.

A többször módosított, 1084/2016. (II.29.) számú Kormányhatározatban nevesített – 2016. évben benyújtott – projektként szerepel a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat *„Klímastratégiák kialakítása és környezeti szemléletformálás Jász-Nagykun-Szolnok Megyében"* című projektje, 30 millió forint támogatási összeggel. A projekt keretében elkészített **Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Klímastratégia** dokumentumot a Megyei Közgyűlés a **9/2018. (II.16.)** számú határozatával fogadta el.

Az elkészült klímastratégia keretbe foglalja a helyi viszonyokhoz és állapotokhoz mérten kialakított célkitűzéseket, beavatkozásokat, együttműködéseket és megvalósítási törekvéseket.

A klímastratégia a SWOT analízis és a problémafa állítás konklúzióit levonva három nagy témakörében állított fel célokat és fogalmaz meg beavatkozásokat: az ÜHG kibocsátás csökkentése (mitigáció, dekarbonizáció), az alkalmazkodás (adaptáció) és a szemléletformálás. Kiemelendően fontos, hogy a szemléletformálást és alkalmazkodást segítő beavatkozások nagymértékben kezeljék a megye gazdaságilag és társadalmilag „elmaradottabb" járásaiban felmerülő problémákat, kihívásokat.

A klímastratégiával összhangban került sor szemléletformáló akciók lefolytatására a megye egész területére vetítve, valamint a Klímavédelmi Platform felállítása és működtetése is megvalósult.

A projekt lezárása 2018-ban megtörtént, a pályázat záró elszámolására pedig 2019-ben került sor. Az öt éves fenntartási vállalásból a 4. számú projekt fenntartási jelentés benyújtásra került az Irányító Hatóság felé.

2023. május 18-án (csütörtökön) 10:00 órai kezdettel Szolnokon, a Vármegyeháza dísztermében került megrendezésre „A geotermikus energia többlépcsős hasznosításának lehetőségei a turizmusban, a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban" című szakmai szimpózium.

b) Jogszabályi háttér alapján történő véleményezés

Tiszajenő, Tiszaszőlős és Tiszavárkony települési önkormányzatok avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó helyi rendeletének véleményezése a települési önkormányzat jogszabályon alapuló (környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (2) bekezdés c) pontja) felkérése alapján a jogszabály tervezetek véleményezése megtörtént.

c) „Települési Környezetért" kitüntető cím

A Megyei Közgyűlés a 4/2012. (III.30.) számú rendeletével újraszabályozta a 2005-ben alapított „Települési Környezetért" kitüntető cím adományozási rendjét.

A „Települési Környezetért" cím elnyerésére Jász-Nagykun-Szolnok vármegye települési önkormányzatai pályázhatnak az **épített környezet védelme**, a **környezetvédelem**, a **hulladékgazdálkodás**, a **természetvédelem** és a **tájvédelem** területén elvégzett kiemelkedő tevékenységükkel.

A Megyei Közgyűlés 2023-ban „Települési Környezetért" kitüntető címet adományozott a benyújtott pályázata alapján Karcag Városi Önkormányzat és Nagykörű Községi Önkormányzat részére.

d) 2021-2027 programozási időszak területfejlesztési tervdokumentumai

A 2021-2027-es Európai Uniós programozási időszak tervezési folyamatában a Vármegyei Önkormányzat legfontosabb feladata volt területi szinten a területfejlesztési koncepció felülvizsgálata és módosítása, valamint a területfejlesztési program megújítása.

A jogszabályok, valamint a Pénzügyminisztérium iránymutatásai alapján 2021-re elkészültek a megyei területfejlesztési tervdokumentumok, amelyekről a Megyei Közgyűlés az alábbi döntéseket hozta:

- 10/2021. (III.30.) sz. határozat „A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Koncepció és Program **Területi Hatásvizsgálata** 2021-2027" című dokumentum elfogadásáról,
- 11/2021. (III.30.) sz. határozat a „JNSZM 2030 Jász-Nagykun-Szolnok **Megyei Területfejlesztési Koncepció** 2021-2030" című dokumentum elfogadásáról,
- 12/2021. (III.30.) sz. határozat a „Jász-Nagykun-Szolnok **Megyei Területfejlesztési Program** 2021-2027" című dokumentum elfogadásáról.

A hatályos **Megyei Területfejlesztési Koncepció** *I. Helyzetfeltárás – Megalapozó munkarésze* tartalmazza Jász-Nagykun-Szolnok megye környezetének átfogó vizsgálatát, részletesen kitér – többek között – a természeti adottságokra, a természetvédelemre, a tájvédelemre, a termőföld- és a talaj védelmére, a felszíni és felszíni alatti vízkészletre, a vízminőségre, a hulladékgazdálkodásra, a levegőminőségre, a környezeti zajterhelésre, az élővilág állapotára, a környezetterhelésre.

A helyzetfeltárásban megfogalmazottak az új vármegyei környezetvédelmi program kidolgozásakor hasznosításra és figyelembevételre kerülnek.

II. 2014-2020 programozási időszak környezetvédelmi fejlesztései

A 2014-2020-as Európai Uniós fejlesztési ciklusban a környezetvédelmi fejlesztésekre a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) biztosított forrást.

A KEHOP támogatással megvalósuló, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyét érintő milliárdos nagyságrendű projektek közül kiemelhető:

- az Országos Vízügyi Főigazgatóság beruházásában megvalósuló árvízvédelmi védvonalak mértékadó árvízszintre történő kiépítése, a védvonalak terhelésének csökkentése a Közép-Tiszán a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén, Szolnok projekthelyszínt megadva – **8,989 milliárd Ft** támogatás,

- az Országos Vízügyi Főigazgatóság beruházásában az ágazati infrastruktúra fejlesztése, Karcag projekthelyszínt megjelölve – **5,600 milliárd Ft** támogatás,

- az Országos Vízügyi Főigazgatóság beruházásában a VTT (Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése) Hullámtér rendezése a Közép-Tiszán, Besenyszög projekthelyszínt megadva – **15,443 milliárd Ft** támogatás,

- az MVM Zöld Generáció Kft. beruházásában Kunmadarason napelempark létesítése – **3,975 milliárd Ft** támogatás,

- az MVM Zöld Generáció Kft. beruházásában PV erőmű megvalósítása Kunmadarason – **3,798 milliárd Ft** támogatás,

- az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft. beruházásában komplex hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése Karcag város és a Tisza-tó térségében, különös tekintettel az elkülönített hulladékgyűjtési, szállítási és előkezelő rendszerre – **3,951 milliárd Ft** támogatás,

- az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft. beruházásában hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése Szolnok város és térsége területén, különös tekintettel az elkülönített hulladékgyűjtési, szállítási és előkezelő rendszerre – **1,589 milliárd Ft** támogatás,

- az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft. beruházásában Kunmadaras nagyközség szennyvízcsatornázása és tisztító telep korszerűsítése – **2,768 milliárd Ft** támogatás,

- az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft. beruházásában Jászfényszaru Szennyvízelvezetési Agglomerációt alkotó Jászfényszaru város és

Pusztamonostor község derogációköteles szennyvízelvezetési feladatainak megvalósítása – **5,647 milliárd Ft** támogatás,

- Szolnok Megyei Jogú Város beruházásában Szolnok központú agglomeráció szennyvízelvezetési és -tisztítási fejlesztésének előkészítése - **1,969 milliárd Ft** támogatás,

- a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal beruházásában a Megyei Kormányhivatal középületeinek kiemelt épületenergetikai fejlesztése – **1,340 milliárd Ft** támogatás.

Szolnok, 2024. április